

Program för en Hållbar Utveckling

Koster befinner sig i ett nödläge som levande bygd. Trots många personers insatser och engagemang för att utveckla öarna till ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt samhälle året runt, har befolkningsantalet minskat, skola och dagis försvunnit. Gamla med behov av daglig vård är hänvisade till fastlandets institutioner - trots att vi i samband med byggandet av Västrabo, blev lovade dygnetruntservice i kommunal regi.

Men en annan tendens är också mycket tydlig. Det flyttar hit unga människor och familjer, som trots bristen på bostäder försöker hitta möjligheter att arbeta och bo Koster. Och näringsmöjligheterna har inte minskat. Den etablerade ostronodlingen kommer att ge plats för många arbetstillfällen. Andra serviceanläggningar, som vill ha öppet året runt, kan inte få personal. Och glädjande nog har en ny trälare etablerats med Ekenäs som hemmahamn.

Trots många insändare om den kris Koster befinner sig i, har kommunen varit kallsinniga och genomfört sin avvecklingspolitik av Koster som levande och socialt, ekonomiskt och ekologiskt fungerande bygd. Vi menar att vi nu måste pröva ett annat sätt att få till ett konstruktivt samarbete med kommunens politiker. Vi gör detta genom att inbjuda alla bofasta och deltidboende till ett möte där vi skall konkretisera de åtgärder vi menar kommunen måste genomföra om den potential för hållbar utveckling som finns på Koster, inte skall försvinna.

Vi gör detta genom att sända ut ett förslag till ett program för en Hållbar Utveckling som alla berörda hel- och deltidboende får i sina brevlådor. Det förslaget skall sedan kunna diskuteras på ett långt veckoslutsmöte dit alla är välkomna. Med de synpunkter vi får kommer sedan programmet justeras och ligga till grund för en Hållbar Utveckling på Koster. Det skall skickas till alla de politiska partierna i kommunen, till kommunfullmäktiges medlemmar samt företrädare för Västragötalandsregionen när det gäller Hållbar Utveckling.

Kosternämnden skall stå som ansvarig för detta arbete och som undertecknare av det slutgiltiga förslaget. Kosternämnden är den lokala, demokratiskt valda nämnd av bofasta öbor, som kommunen själv hjälpt oss att etablera som en garant för att de förslag som kommer från Koster, skall ha en legitimerad demokratisk bakgrund.

Här kommer de programpunkter vi vill lyfta fram lösningar på:

En hållbar försörjning av mat och andra försörjningsmöjligheter

Koster har från att ha varit ett samhälle med en mycket hög grad av egen försörjning med mat, förändrats till att i princip vara helt beroende av import av olika slag. Denna sker med fordon inte bara över havet utan från stora delar av Sverige och Europa och även länder längre bort. Detta är ingen hållbar utveckling. LRF har i ett uttalande uppmanat svenska politiker att slå vakt om alla möjligheter till en nationell försörjning av livsmedel. Vi har resurser på Koster för att ta ansvar för en stor del av vår egen försörjning av mat. Många av de unga familjer som flyttar hit vill starta odlingar av mat för lokalt bruk. Det gäller inte bara mat utan även andra produkter som vissa mejeriprodukter, fisk och skaldjur, kött. För att bli ett hållbart samhälle måste vi på ett nytt sätt och med nya metoder återupprätta delar av en lokal produktion av mat.

Bostäder

Bostadsfrågan har varit aktuell i decennier, Trots olika planer har kommunen inte sett det som realistiskt att bygga nya helårsbostäder för uthyrning. Detta problem måste lösas och vi tror oss kunna samarbeta med kommunen för att kunna starta en produktion. Vi ser hur man runt om oss, t.ex. i Tanums kommun, bygger bostäder i mindre samhällen som t.ex. Bottna.

Skola och förskola samt omsorg om äldre och handikappade

En lokal skola är nödvändig för ett samhälle som behöver utvecklas genom att nya familjer vill etablera sig här. Vi kan se hur man på andra öar med en liknande situation som den på Koster, kan etablera en fullt utbyggd grundskola. Vi ser också vad detta betyder för samhällets självförtroende och möjlighet att utvecklas. Vi ser också vad motsatsen innebär, när skolor och andra sociala institutioner läggs ner. Vi måste få kommunen att våga satsa på en grundskola genom att visa hur man i en mycket småskalig form löst detta på andra öar, i Sverige men även inom övriga delar av EU:s skärgård.

Behovet av en skola berör också behovet av en fullt utvecklad förskola och omsorg av de äldre. Äldre öbor skall inte behöva flytta till fastlandet när vi själva byggt ett äldreboende anpassat för vård av äldre. Vi kan se hur man på andra håll i Sveriges skärgård och på landsbygden kan integrera skola, barn- och äldreomsorg på ett sätt som effektiviserar verksamheten genom samordning av lokaler, personal och andra tjänster.

Kommunikationer på Koster och till fastlandet

Behovet av kommunikationer på Koster samt kanske främst till fastlandet, är en nyckelfråga för öarnas överlevnad. Strömstad är den stödjepunkt på fastlandet där öborna i princip kan få all service samt utöver det också tillgång till stadens utbud av annan, kommersiell och kulturell service. Erfarenheter från andra skärgårdar pekar behovet av möjligheter att varje kväll kunna komma ut till Koster i en reguljär linjetrafik.

Vi har också ett behov av att få hjälp med allmänna kommunikationer på öarna. Vi kan se hur man löst detta på andra öar, t.ex. i Göteborgs södra skärgård men för ett för våra förhållande mer möjligt sätt, på Hven. Där kombineras båttrafiken med en viss gratis taxi- eller minimibusstrafik med syftet att möjliggöra sena kvällsturer alla veckodagar.

Kultur- och fritidsverksamheter, sociala mötesplatser

Kulturellt är Kosteröarna en plats med många hel- och deltidsboende konstnärer, författare, skådespelare. De utgör tillsammans med ett aktivt föreningsliv den kraft som behövs för att stimulera en demokratisk utveckling med medvetande om all den problematik som rör vår del av planeten men också vår omvärld. Den verksamheten liksom också våra möjligheter att själva kunna träffas för att diskutera inte bara gemensamma problem utan också ta tillvara de möjligheter vi har att utvecklas till hållbar och inspirerande del av kommunen och världen, skall inte underskattas. Men den behöver stimuleras genom tillgång på kvällsöppna lokaler för enkel förtäring i samband med att man bara träffas, eller liknande. Koster har idag alltför få sådana sociala mötesplatser, något vi medvetet måste förändra.

Att på ett enkelt och spontant sätt och utan kallelser eller annan ordning, kunna träffa andra öbor, är livsviktigt för ett samhälle som vill utvecklas hållbart. I t.ex. Bottna

liksom i Toscana ses den rika förekomsten av olika typer av mötesplatser som den kanske viktigaste orsaken till den lokala drivkraften hos befolkningen att utveckla sina samhällen. Där har vi något som saknas på Koster.

Lokal administration och planering

Kosternämnden har fått kommunens sanktion för att framföra majoritetsuppfattningar hos den bofasta befolkningen på Koster. Då vi inte ser några grundläggande motsättningar mellan de behov och de perspektiv på framtiden, som finns hos majoriteten av den bofasta befolkningen och den deltidsboende, riktas detta brev till alla boende på Koster.

Vi menar, för att det inte skall missförstås, att det inte bör finnas en motsättning till vad vi heltids boende önskar se som en hållbar utveckling på Koster och den politik man försöker driva i kommunen som helhet. Men vi anser att många motsättningar, som kan uppfattas mellan oss öbor och kommunens styrande politiker kan elimineras om vi, såsom sker på många andra ställen på landsbygden och i skärgården, fick förtroendet att lokalt föreslå och ta ansvar för delar av kommunens verksamhet på Koster.

En sådan verksamhet finns t.ex. i landsbygdsorten Svågadalen, där man har ett lokalt kontor, som handlägger kommunens ansvar för skola, barn- och äldreomsorg, kultur och fritidsverksamhet, etc. Hur de kommunala medlen skall fördelas bestäms av en lokalt vald grupp, Svågagruppen. Detta arbetssätt har visat sig både effektivt och att kunna fatta mer kvalitativa beslut än om alla beslut vad gällde kommundelen Svågadalen, skulle fattas centralt i av kommunens politiker och i den centrala förvaltningen i Hudiksvall.

På Koster är det den delegerade uppgift som Svågagruppen fått, som inspirerat oss att tillsammans med kommunen bilda Kosternämnden. Men ännu har vi inte fått det demokratiska förtroendet att ta ansvar för hur kommunens medel för olika kommunala aktiviteter skall skötas rent administrativt och ekonomiskt. I den statliga utredningen "Starkare kommuner" uppmuntras kommunerna att pröva olika demokratiska experiment i syfte att stärka demokratin. Svågagruppen nämns som en god förebild. Vi tycker att Strömstad kommun bör studera vad detta skulle innebära om Kosternämnden på liknande sätt delegerats samma förtroende.

Hans Arén/Göran Lyth